

UREDBA (EU) 2020/1042 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 15. srpnja 2020.****o utvrđivanju privremenih mjera koje se odnose na rokove za faze prikupljanja, provjere i ispitivanja predviđene u Uredbi (EU) 2019/788 o europskoj građanskoj inicijativi s obzirom na izbijanje bolesti COVID-19**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 24.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽¹⁾,

budući da:

- (1) Svjetska zdravstvena organizacija objavila je 11. ožujka 2020. da je izbijanje bolesti COVID-19 postalo globalna pandemija. Ta je pandemija ostavila dramatične i iznimne posljedice na države članice. Države članice poduzele su niz mjera ograničavanja kako bi zaustavile ili usporile prijenos bolesti COVID-19, uključujući mjere radi ograničavanja slobodnog kretanja vlastitih građana, zabranu javnih događanja te zatvaranje trgovina, restorana i škola. Te su mjere dovele do potpunog zastoja javnog života u gotovo svim državama članicama.
- (2) Mjere koje su države članice poduzele neizbježno su imale ozbiljan utjecaj i na europsku građansku inicijativu. Da bi europske građanske inicijative („inicijative”) bile valjane, Uredbom (EU) 2019/788 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ zahtijeva se da organizatori prikupe najmanje milijun izjava o potpori u najmanje jednoj četvrtini država članica u razdoblju od 12 mjeseci. Zbog mjera poduzetih kao odgovora na pandemiju bolesti COVID-19 znatno je otežano prikupljanje izjava o potpori u papirnatom obliku, vođenje lokalnih kampanja i organizacija javnih događanja, a koji su izuzetno važni za uspješnu inicijativu.
- (3) Države članice i institucije Unije također imaju određene pravne obveze na temelju Uredbe (EU) 2019/788. Te obveze podliježu strogim rokovima od kojih u Uredbi (EU) 2019/788 nisu dopuštena nikakva odstupanja.
- (4) Ugovorom o Europskoj uniji građanima Unije daje se pravo da se obrate Komisiji sa zahtjevom kojim ju pozivaju da podnese prijedlog pravnog akta Unije u svrhu provedbe Ugovorâ. Europska građanska inicijativa jedan je od glavnih instrumenata kojim se građani Unije mogu na jednostavan i pristupačan način angažirati u demokratskoj i političkoj raspravi o Uniji te na njezin dnevni red uvrstiti pitanja koja su im važna.
- (5) U tekućim iznimnim okolnostima, a posebno zbog mjera koje su države članice poduzele kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, potrebne su privremene mjere kako bi se očuvala djelotvornost europske građanske inicijative kao instrumenta i pružila pravna sigurnost u vezi s mogućim produljenjima primjenjivih rokova.
- (6) Države članice najavile su da će, kako bi mogle nastaviti s praćenjem i nadzorom stanja u javnom zdravstvu, tek postupno smanjivati razinu ograničenja koja su uvedena mjerama koje su poduzete kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19. Stoga je razdoblje za prikupljanje izjava o potpori primjereno produljiti za šest mjeseci, što obuhvaća razdoblje od 11. ožujka 2020., dana kada je Svjetska zdravstvena organizacija objavila da je izbijanje bolesti COVID-19 postalo pandemija. To se produljenje temelji na pretpostavci da će najmanje tijekom prvih šest mjeseci od 11. ožujka 2020. u najmanje četvrtini država članica ili određenom broju država članica koje čine više od 35 % stanovništva Unije na snazi biti mjere koje će znatno smetati sposobnosti organizatora da prikupljaju izjave o potpori u papirnatom obliku i da provode lokalne kampanje. Maksimalno razdoblje prikupljanja za izjave o potpori za inicijative za koje je razdoblje prikupljanje bilo u tijeku 11. ožujka 2020. trebalo bi stoga produljiti za šest mjeseci. Štoviše, za inicijative za koje je razdoblje prikupljanja započelo između 11. ožujka i 11. rujna 2020., razdoblje prikupljanja trebalo bi produljiti do 11. rujna 2021.

⁽¹⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 9. srpnja 2020. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. srpnja 2020.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2019/788 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o europskoj građanskoj inicijativi (SL L 130, 17.5.2019., str. 55.).

- (7) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe te s obzirom da je teško predvidjeti kraj pandemije u Uniji, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji radi dodatnog produljenja razdoblja prikupljanja za inicijative za koje razdoblje prikupljanja još bude u tijeku 11. rujna 2020. ako mjere kojima se odgovorilo na pandemiju bolesti COVID-19, a koje znatno smetaju sposobnosti organizatora da prikupljaju izjave o potpori u papirnatom obliku i da obavješćuju javnost o svojim inicijativama koje su u tijeku, budu postojale nakon toga datuma u najmanje četvrtini država članica ili u određenom broju država članica koje čine više od 35 % stanovništva Unije. Šestomjesečno produljenje razdoblja prikupljanja predviđeno ovom Uredbom trebalo bi Komisiji pružiti dovoljno vremena da odluči je li dodatno produljenje razdoblja prikupljanja opravdano. Tim provedbenim ovlastima trebalo bi također omogućiti Komisiji donošenje provedbenih akata radi produljenja razdoblja prikupljanja u slučaju nove javnozdravstvene krize povezane s novim izbijanjem bolesti COVID-19 pod uvjetom da je najmanje četvrtina država članica ili određen broj država članica koje čine 35 % stanovništva Unije poduzela mjere za koje je vjerojatno da će imati jednak učinak. Kada donosi te provedbene akte, Komisija bi trebala navesti predmetne inicijative i novi datum završetka njihovih razdoblja prikupljanja slijedom odobrenih produljenja, kao i činjenične okolnostima koje opravdavaju odobravanje takvih produljenja. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.
- (8) Komisija bi u svojoj ocjeni koja prethodi donošenju provedbenih akata kojima se produljuje razdoblje prikupljanja trebala uzeti u obzir da li mjere koje su države članice poduzele kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 ili kao odgovor na novo izbijanje bolesti COVID-19 znatno smetaju sposobnosti organizatora da prikupljaju izjave o potpori u papirnatom obliku i da provode lokalne kampanje.
- (9) Komisija bi trebala obavijestiti organizatore predmetnih inicijativa i države članice o svakom produljenju razdoblja prikupljanja i o novom datumu završetka razdoblja prikupljanja za svaku predmetnu inicijativu. U skladu s obvezom Komisije u vezi s obavješćivanjem iz članka 4. stavka 3. Uredbe (EU) 2019/788 te nove datume završetka trebalo bi također navesti u internetskom registru i na javnim internetskim stranicama europske građanske inicijative.
- (10) Mjere koje su države članice poduzele kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 mogu znatno utjecati na sposobnost nadležnih tijela da dovrše provjeru izjava o potpori za dotičnu inicijativu u roku od tri mjeseca utvrđenom u Uredbi (EU) 2019/788. Moglo bi, na primjer, biti dostupno manje osoblja ili bi nadležna tijela mogla imati dodatne zadaće i odgovornosti zbog pandemije.
- (11) Države članice trebale bi osigurati da, unatoč mjerama koje su poduzete kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, njihove administracije funkcioniraju što je normalnije moguće. Međutim, u iznimnim okolnostima državi članici trebalo bi dozvoliti da Komisiji podnese obrazloženi zahtjev za produljenje razdoblja provjere. Zahtjev bi trebao biti potkrijepljen argumentima te bi se u njemu trebali u obzir uzeti učinci mjera povezanih s pandemijom na funkcioniranje nadležnih tijela te države članice. Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji kako bi odobrila traženo produljenje. Produljenje ne bi smjelo biti dulje od prvobitnog razdoblja provjere.
- (12) Zbog mjera koje su države članice poduzele kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 institucijama Unije može biti otežano organizirati sastanke s organizatorima ili javna saslušanja u kontekstu ispitivanja valjanih inicijativa u državi članici u kojoj namjeravaju organizirati te sastanke ili ta saslušanja. U takvim bi slučajevima institucijama trebalo dozvoliti da odgode te sastanke ili ta saslušanja do datuma kada će njihovo organiziranje biti moguće s obzirom na javnozdravstvenu situaciju u toj državi članici. Ako se javno saslušanje odgodi, Komisija bi trebala moći odgoditi donošenje svoje komunikacije u kojoj navodi svoje pravne i političke zaključke o inicijativi do tri mjeseca nakon što je javno saslušanje održano kako bi se Komisiji omogućilo da uzme u obzir zaključke saslušanja.
- (13) Ako se razdoblje za prikupljanje, provjeru ili ispitivanje produlji zbog mjera koje su države članice poduzele kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, u skladu s time trebalo bi produljiti razdoblja pohrane za izjave o potpori utvrđena u Uredbi (EU) 2019/788.

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (14) Zbog nepredvidive i naprasne prirode izbijanja bolesti COVID-19 te posljedičnih mjera koje su poduzele države članice i koje su u više navrata produljivane, kao i vremena koje zakonodavni postupci iziskuju za donošenje odgovarajućih mjera, nije bilo moguće pravodobno donijeti privremene mjere predviđene u ovoj Uredbi u pogledu nekih pojedinačnih inicijativa. Zbog toga bi privremene mjere trebale obuhvaćati i razdoblje prije stupanja na snagu ove Uredbe.
- (15) Ova Uredba trebala bi se primjenjivati i na inicijative koje su registrirane prije 1. siječnja 2020. na temelju Uredbe (EU) br. 211/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (*), na koje se i dalje primjenjuju odredbe te uredbe o prikupljanju izjava o potpori te o provjeri i o potvrđivanju koje provode države članice u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2019/788.
- (16) S obzirom na to da su mjere država članica kojima se odgovorilo na pandemiju bolesti COVID-19 privremene, razdoblje primjene ove Uredbe također bi trebalo ograničiti.
- (17) U skladu s načelom proporcionalnosti, radi ostvarenja temeljnog cilja očuvanja učinkovitosti instrumenta europske građanske inicijative tijekom pandemije bolesti COVID-19 potrebno je i primjereno utvrditi privremene mjere koje se odnose na rokove za faze prikupljanja, provjere i ispitivanja predviđene u Uredbi (EU) 2019/788. Ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva u skladu s člankom 5. stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji.
- (18) Ovu bi Uredbu trebalo donijeti hitno kako bi situacije pravne nesigurnosti koje utječu na građane, organizatore, nacionalne administracije i institucije Unije trajale što je moguće kraće, osobito ako su odgovarajuća razdoblja za prikupljanje izjava o potpori, provjeru i ispitivanje za određeni broj inicijativa već završila ili će uskoro završiti.
- (19) S obzirom na hitnost koja proizlazi iz iznimnih okolnosti uzrokovanih izbijanjem bolesti COVID-19, smatralo se primjerenim predvidjeti iznimku od roka od osam tjedana iz članka 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.
- (20) Kako bi se omogućila brza primjena mjera predviđenih u ovoj Uredbi, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju privremene mjere koje se primjenjuju na razdoblja prikupljanja, provjere i ispitivanja za registrirane europske građanske inicijative u skladu s Uredbom (EU) 2019/788 i Uredbom (EU) br. 211/2011 („inicijative“) u kontekstu mjera koje su države članice poduzele kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19.

Članak 2.

Produljenje rokova za prikupljanje izjava o potpori

1. Neovisno o članku 8. stavku 1. Uredbe (EU) 2019/788 i članku 5. stavku 5. Uredbe (EU) br. 211/2011, za inicijativu za koju je prikupljanje izjava o potpori bilo u tijeku 11. ožujka 2020. maksimalno razdoblje prikupljanja produljuje se za šest mjeseci za tu inicijativu.

Ako je prikupljanje izjava o potpori za inicijativu započelo između 11. ožujka 2020. i 11. rujna 2020., razdoblje prikupljanja produljuje se do 11. rujna 2021. za tu inicijativu.

Komisija obavješćuje organizatore predmetne inicijative i države članice o produljenju predviđenom u prvom i drugom podstavku ovog stavka. Novi datum završetka razdoblja prikupljanja za svaku inicijativu Komisija navodi u internetskom registru iz članka 4. stavka 3. Uredbe (EU) 2019/788.

(*) Uredba (EU) br. 211/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o građanskoj inicijativi (SL L 65, 11.3.2011., str. 1.).

2. Komisija može donositi provedbene akte radi dodatnog produljenja maksimalnog razdoblja prikupljanja za izjave o potpori za inicijative iz stavka 1. ako najmanje četvrtina država članica ili određeni broj država članica koje čine više od 35 % stanovništva Unije nakon 11. rujna 2020. nastavi primjenjivati mjere kojima se odgovara na pandemiju bolesti COVID-19 koje znatno smetaju sposobnosti organizatora da prikupljaju izjave o potpori u papirnatom obliku i da obavješćuju javnost o svojim inicijativama koje su u tijeku.

Komisija također može donositi provedbene akte radi produljenja maksimalnog razdoblja prikupljanja za izjave o potpori za inicijative za koje prikupljanje bude u tijeku u trenutku ponovnog izbivanja bolesti COVID-19 ako najmanje četvrtina država članica ili određeni broj država članica koje čine više od 35 % stanovništva Unije primjenjuju mjere koje u jednakoj mjeri kao i mjere iz prvog podstavka negativno utječu na organizatore tih inicijativa.

U provedbenim aktima predviđenima u prvom i drugom podstavku utvrđuju se inicijative o kojima je riječ i novi datum završetka njihova razdoblja prikupljanja.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 6. stavka 2.

Trajanje svakog produljenja u skladu s ovim stavkom iznosi tri mjeseca.

Za potrebe ocjene koju provodi Komisija o tome jesu li ispunjeni zahtjevi za donošenje provedbenih akata iz prvog i drugog podstavka, države članice na zahtjev dostavljaju Komisiji informacije o mjerama koje su poduzele ili koje namjeravaju poduzeti kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 ili kao odgovor na novo izbivanje bolesti COVID-19.

Komisija priopćuje organizatorima svoju odluku i obavješćuje države članice o svakom produljenju odobrenom za svaku predmetnu inicijativu. Komisija svoju odluku objavljuje u internetskom registru iz članka 4. stavka 3. Uredbe (EU) 2019/788.

3. Neovisno o stavcima 1. i 2., ukupno trajanje razdoblja prikupljanja ne smije biti dulje od 24 mjeseca.

Članak 3.

Produljenje rokova za provjeru izjava o potpori u državama članicama

1. Neovisno o članku 12. stavku 4. Uredbe (EU) 2019/788 i članku 8. stavku 2. Uredbe (EU) br. 211/2011, ako pojedina država članica smatra da zbog mjera koje je poduzela kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 neće biti moguće dovršiti provjeru izjava o potpori za određenu inicijativu u roku utvrđenom u tim odredbama, može podnijeti obrazloženi zahtjev za produljenje tog roka. Taj se zahtjev podnosi Komisiji najkasnije mjesec dana prije isteka predmetnog roka.

2. Ako na temelju zahtjeva podnesenog u skladu sa stavkom 1. utvrdi da su ispunjeni zahtjevi iz tog stavka, Komisija donosi provedbeni akt kojim se dotičnoj državi članici odobrava produljenje roka iz stavka 1. Produljenje može trajati najmanje mjesec dana, a najviše tri mjeseca.

3. Komisija priopćuje državi članici svoju odluku i obavješćuje organizatore predmetne inicijative o produljenju. Komisija svoju odluku objavljuje u internetskom registru iz članka 4. stavka 3. Uredbe (EU) 2019/788.

Članak 4.

Produljenje rokova za ispitivanje valjanih inicijativa

1. Neovisno o članku 14. stavku 2. i članku 15. stavku 1. Uredbe (EU) 2019/788, ako su Komisija ili Europski parlament nakon 11. ožujka 2020. imali poteškoća u organiziranju sastanka s organizatorima odnosno javnog saslušanja zbog mjera koje je kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 poduzela država članica u kojoj te institucije planiraju organizirati sastanak ili saslušanje, dužni su organizirati ga čim to dopusti javnozdravstvena situacija u dotičnoj državi članici ili, ako se organizatori dogovore da na sastanku ili saslušanju sudjeluju na daljinu, čim se uspiju dogovoriti s institucijama o datumu za to.

2. Neovisno o članku 15. stavku 2. Uredbe (EU) 2019/788, ako Europski parlament odgodi javno saslušanje u skladu sa stavkom 1. ovog članka, Komisija u roku od tri mjeseca od javnog saslušanja donosi komunikaciju u kojoj navodi svoje pravne i političke zaključke o inicijativi.

Članak 5.

Produljenje rokova za pohranu osobnih podataka

1. Neovisno o članku 19. stavku 5. Uredbe (EU) 2019/788, ako se maksimalno razdoblje prikupljanja ili razdoblje provjere za određenu inicijativu produlji u skladu s člankom 2. ili člankom 3. ove Uredbe, za jednako se razdoblje produljuje rok od 21 mjeseca unutar kojeg se moraju uništiti izvještaji o potpori i njihove preslike.
2. Neovisno o članku 19. stavku 8. Uredbe (EU) 2019/788, ako se maksimalno razdoblje prikupljanja, razdoblje provjere ili razdoblje ispitivanja za određenu inicijativu produlji u skladu s člankom 2., člankom 3. ili člankom 4. ove Uredbe, za jednako se razdoblje produljuju rokovi u kojima se mora uništiti evidencija adresa e-pošte.

Članak 6.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor za europsku građansku inicijativu, osnovan člankom 22. Uredbe (EU) 2019/788. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 7.

Retroaktivna primjena

Članci od 2. do 5. imaju retroaktivni učinak u odnosu na inicijative čije je razdoblje prikupljanja, razdoblje provjere ili razdoblje ispitivanja završilo između 11. ožujka 2020. i datuma stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 8.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se do 31. prosinca 2022.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 15. srpnja 2020.

Za Europski parlament
Predsjednik
D. M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednica
J. KLOECKNER